

Передплата

«РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

за пів рік 20 кор.
 за рік 40 кор.
 на чверть року 5 кор.
 за місяць 170 кор.

За границею:

пів рік 16 рублів
 або 36 франків
 за рік 8 рублів
 або 18 франків

Подвійне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Варвеш ми очі і душу ми варвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділя і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дзямбровского (Хорунщина). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсманна.

Рукописи звертає ся лише напередче застереженя.

Рекламація неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надєланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні доносення по 30 сот. від стрічки.

Найновіший розпорядок міністра судівництва.

(X) Міністер судівництва видав до висших краєвих судів розпорядок, в котрім зганиз недокладне протоколоване правних поук в присяжно-судовім поступованю і звернув увагу на недокладности в записуваню інших процесових подій підчас сесії. Щоби належно оцінити досягність сего розпорядку, не треба забувати, що поступоване що до правних середників проти вироків орікаючих як і присяжних судів вяже ся з формальними подіями, які склали ся підчас головної розправи, отже з відкинутими внесеньми оборони, або спеціяльно в присяжно-судовім поступованю з невірним поученем. Наколи все те не є записане в протоколі, тоді обжалованому не поможе ніякий відклик до єго права, до єго невинности! Чого нема в протоколі — се не єствує. А протокол є звичайно актом, на котрий обжалований немає ніякого впливу. Протокол списує після оповіщення вироку письменник з председателем. Обжалований має право вносити доповненя до протоколу, про які знов рішає суд.

Із сего видно, що в судівництві форма і письменне записане не менше має значінє, як в цивільнім поступованю і має ще тим більшу досягність, наколи зважимо, що властиво карні суди в першій інстанції видають вирок в самій справі вже остаточно і без відклику що до справи. Поступоване в карнім суді ґрунтує ся на устности і пряности, але поступоване що до правних середників ґрунтує ся на протоколі і від того є часто зависима доля обжалованого. Се заслуґує отже на признанє, коли міністер судівництва на сю сторону карного поступованя звертає увагу. Іменно повинні протоколи бути приступні також заступниками сторін, бо може скласти ся часто, що як раз права сторін стають ілюзоричними через протокол. І се також заслуґує на признанє, що в розпорядку з дня 25. мая наведено про докладне зазначенє правної поуки председателя. Дуже часто така поука є одинокою основою до засуду, а можна проти неї доперва тоді виступити, наколи она записана лише загальниково в протоколі.

Письмоводцям поручає отже розпорядок скілько можна вірно записувати правну поуку. Коли всі ті правні припи-

си виконано, тоді в однім або в другім случаю може бути для обжалованого застережений правний середник, котрого в іншій случаю був би він позбавлений, але самої сути справедливости не мало доторкує ся. Вже щоби найбільші блуканни від підвалин судівництва не були ставлені під клявзулю неважкости н. пр. сторонничий, пристрастний, публичний жалібник обмежує вартість усіх тих немногих формальностей дуже значно, на що треба також зважати. Але що дає найбільше причин до жалоб, то власне маловаженє формальних приписів з боку найвисшої інстанції. Судівництво стало наслідком процесових приписів двояким. Судівництво — і формальна справа — чиж можна подумати собі більші суперечности? Що до самої сути, то они себе взаїмно виключають. Судівництво бажає доказати подію і на тім ґрунтує право. Але розслід події обмежує ся лиш до першої інстанції. В поступованю що до правних середників є лише оден пан — а сим є протокол з єго формальностями. З вдякою треба признати змаганє до того, щоби сей формальний інструмент судівництва так устроїти і забезпечити проти самоволі.

Однак при тім усім не замовкне питання, чи судівництво навіть в усіх случаях має бути повірене путам сих формальностей, чи в найвисшій інстанції судейський дух не повинен би там, де він побоює ся небезпечности для права, виволити ся від тих строгих формальностей і сам промостити собі дорогу до права. Закон не загороджує сеї дороги. Наколи судия не дає ся невольничо опутати формальностями, то може з них видобути ся, очевидно лиш там, де они загрожували би справедливости. Для того передовсім ходить о вірний протокол. Але вірний протокол не повинен бути останнім судиєм і останнім словом. Чорнило протоколу не повинно все торжествувати над червоною кровю життя. Велика боротьба між частиною актив а кровю правди все ще не доведена до кінця в судівництві і не дійде до кінця, як довго мусить бути більше інстанцій. Не годить ся отже все вірити лише чорнилу і в нім лише глядіти правди. Така задача не є легка. Судівництво частійше послуґує ся протоколами і формальними параграфами, котрі повинні вести судиїв скрізь темноту нелевности. Хто сими підпорами послуґує ся, є покритий. Він може вину звалити на своїх провідників — на ріжні формалістичні параграфи. Але хто перенятий сущностю судейского звания, не все

послуґує ся тими підпорами, хто хоче також дізнати ся правди, до якої ведуть також інші дороги, сей буде приневолений перевести не одну важку боротьбу із своїм сумнієм. Але судейске достоїнство повинно поступати найбільшими вижинами людского досвідю. Оно повинно, наколи загрожене право, не лякати ся також зовсім правильного протоколу, як закон дає до того спромугу. Наші правні оборонці повинні також звернути пильну увагу на сей розпорядок міністра судівництва, бо й у нас чимало обжалованим діє ся кривди задля того, що суди не все зважають на ті справи, на котрі сей розпорядок кладе таку вагу.

Зарібкова еміґрація до Прус.

Під таким заголовком новий тижневник «Основа» обговорює тему, яка вправді не є нова, але завсїгда дуже актуальна. Не можна за часто повторяти того, що може нашим масам перерубати вікно до ширшого світа та уможливити єму добити ся красших условин зарібку, економічного піддвигненя, культурнійшого способу господарованя і життя. Тому і повторимо статю «Основи», щоби пригадати нашій інтеліґенції обовязок підпирания зарібкової еміґрації та заразом, щоби дати зразок способу писаня нового тижневника:

«Богато, дуже багато є у нас таких селян, що для них кусник землі, який ще мають, не може дати достаточного удержаня, не може їх вижити. Треба отже заробити де инде, аби не згинути з голоду. А де заробити? Найліпше би було таки у свого або сусідского пана. Але що з того? Який се заробок? Тих трийцять, сорок або і пятьдесят крейцарів денно, та ще на своїм харчи, се такий заробок, що нехай єго там і лихий не має. А тут податки ростуть, довги і проценти від них ростуть, а земля як стояла, та сама так і стоїть, не збільшаєсь. Ще хочби наші люди старали ся, як се робить ся по інших краях, бодай що раз мудрійше управляти рілю, аби мати з неї красний дохід; але де там! Ми за тяжкі до того! Отже що лишаєсь нашому селянинови, аби хоч трохи поліпшити своє положенє? Лишаєсь одна еміґрація.

Що се таке еміґрація?

Еміґрація се вихід на зарібки поза границі свого краю, або держави. Наші люди вже від давна знають еміґрацію. Вони еміґрували давнійше до Румунії,

Угорщини, Семигороду, Росії, а тепер емігрують до Америки, Прус та Шлеска. Ми говоримо мему лише про еміграцію до Прус.

Чи є який хосен з сеї еміграції? Скажемо коротко, хосен є величезний. За 8—10 місяців роботи в Прусах можна собі заробити кількесот корон. По кількох літах такої еміграції наш селянин може стати на ноги і жити далеко вигідніше, як передше.

В Прусах треба що року маса чужих робучих сил. До самої рілі треба 200 тисяч чужих робітників, а до копалень вугля нових 600 тисяч. Доси ходило до Прус багато чужого робітника, але не наших Русинів, бо їх до доброго треба тягнути силоміць. Денний зарібок на рілі виносить 2 марки кромі мешкани і харчу. В копальні вугля можна заробити до 4 марки 60 феників. (Марка або сто феників рівнаєсь на наші гроші одній короні 20 сотиків) Рахуючи 300 днів робучих в році пересічно лише по 3 марки, наш робітник заробить 900 марок. Відшибнувши від сего одну третину на харч, лишить ся ему чисто 600 марок. А се гарний гріш, якого у нас нігде не заробиш.

Стільки заробить і скористає один робітник. Возьмім тепер, що сих робітників буде 10 тисяч, то вони разом зароблять 6 мільонів марок, а буде їх 50 тисяч, то зароблять 30 мільонів марок річно. Знаєте, що се значить? Кілька літ таких зарібок, а наше селянство піднесло би ся дуже високо, а наш нарід став би так сильно на ноги, що тоді не страшні би ему були навіть — галицькі старости...

Але є і інші ще користи з такої еміграції. Німці се народ культурний, просвічений. Наш селянин навчить ся в Прусах шанувати своє достоїнство чоловіка, навчить ся ліпше працювати, навчить ся ліпше відживляти ся і т. д. Вкінці навчить ся так вести господарку, так управляти землею, як се побачить в Прусах. А се вже користь величезна.

Що ще є корисного в еміграції? Через масову еміграцію зменшуєсь число робітника в краю, отже мусять ему і наші пани побільшити платню — і так користь на два боки.

Так отже еміграція се річ дуже хосенна і наші селяни повинні нею заінтересуватись, бо се ходить о їх власну шкіру.

Що робити тому, хто хоче іти на зарібок до Прус? Отже найперше мусить постаритись о службову або робітничу книжку, або о посвідчене від громади (свідцтво приналежности), або також свідцтво від свого уряду парохіяльного (без стемпля). Службову книжку дає вїт і за се не треба нічого платити.

До Прус най не вибирають ся вагітні жінки, каліки, старі і слабосильні. В кожній партії мусить бути по половині мужчин і женщин. Зелізничий білет треба купувати до Осьвенціма через Підгірє-Плашів. В Осьвенцімі треба купити другий білет до Найберуна. Як їде що найменше десять осіб на зарібки, то вони платять лише половину того, що коштує дорога. Хто би не мав гроший на дорогу до Найберуна, сему наше руске бюро

в Найберуні вишле гроші через місцевого сьвященника.

Переписуватись треба і зноситись тільки з руским бюром в Найберуні (Vermittlungsamt für ruthenische Arbeiter — Neuberun O. S. zu Händen Stefanowytsch). Уважати і стеречись перед іншими агентами!

Єще одно. Коли вибираєтесь до Прус, не забувайте, що таке діло треба розпочинати з Богом. Отже треба на дорогу висповідатись і запричащатись. А в Прусах треба поводитись чесно, тверезо і побожно, аби Німці не казали, що Русини то дикуні і ледачий народ. Не дайтесь також піддурити намовам, підшептам і брехням платних ворогів Бога і нашої св. Церкви. А сих можете подибати і в дорозі і в Прусах. Женіть їх від себе!»

3 державної ради.

Між інтерпеляціями було кілька галицьких, а між ними наглі внесення за для запомог для потерпівших від повенний і інтерпеляція пос. Яворского в справі непошанованя язикових приписів на поли шкільництва у східній Галичині.

Пос. Катрайн підпирає своє нагле внесенє, щоби палата приступила зараз до першого читаня бюджетової провізорії, яка впливає з кінцем червня.

Пос. Романчук, в дискусії над сим внесенєм, обговорює справу виборчої реформи, яку правительство покляло яко одно з перших своїх завдань. Однак показує ся, що в міру поступу праць в комісії виборчої реформи правительственный проєкт стає чимраз гірший. Замість проєктованого зразу числа 455 послів тепер дійшло вже до 501, а е-вентуально 503 послів. Бесідник жалує ся на покривдженє Русинів у виборчій реформі. Коли інші народности мають на 45.000 а найвисше на 66.000 осіб один мандат, то Русини мають доперва на 109.000 осіб один мандат. Пропорциональна система, яка має завести ся тільки в Галичині, лежить виключно в інтересі Поляків, які узискають 83 мандатів, а Русини будуть мати тільки 19. Бесідник вказує на невдоволенє, яке панує серед руского населеня, а яке може прийняти єще більші розміри, бесідник остерігає правительство перед тим. Пригадує, що в Австрії не тільки є Німці, Чехи і Поляки, але також і Русини, для яких потреба доконче якогось розмеженя з Поляками. Правительство повинно зважати, що Галичина межує з Росією і що комплікації, можливі в Росії, могли би перенести ся до Галичини, колиб невдоволенє Русинів тревало єще довше.

Відтак зняв слово президент міністрів бар. Бек заявив, що правительство просить о ухвалене бюджетової провізорії, щоби запобічи поворотови тих часів, в яких фінансова господарка держави не мала парламентарного полагодженя.

Виразно зазначає, що не уважає ухваленя бюджетової провізорії за вотум довіря, ані за прояв політичних поглядів більшости. Є пересвідчений про се, що правительство доперва мусить позискати

довіре палати і запевнює, що вчинить все, щоби єго здобути. Бесідник вказує на велике завданє, як дожидає палату. Прийде ся їй перестроїти основу репрезентації народа, а також доконали ревізії економічного відношеня межі Австрією а Угорщиною. Сї завданя вимагають передовсім спосібности до праці австрійского парламенту. Тому в ухваленю провізорії бесідник з приємностию добачував би бодай охоту палати до такої діяльности. Бюджетова провізория не має жадних інших побічних цілей, як тільки доведене до ладу державної господарки. — Міністер скарбу др. Коритовткий підпирав наглість внесеня і ухвалене бюджетової провізорії з фінансового становища.

В дальшій дискусії занимали голос пп. Штайнер, Сobotка, Періц і Странски, який заявив ся вправді за наглостию, але заповів, що Молодочехи будуть голосувати против мерітум внесеня доки правительство не узгляднить ческих домагань. Відтак зняв слово пос. Абрагамович до полеміки з пос. Романчуком що до єго твердженя, що народ у східній Галичині бурить ся тільки задля становиска Поляків зглядом виборчої реформи. Причину збуреня бесідник добачує противно в підбурюючих промовах, які виголошуют ся у Відни і в краю. За наглостию Поляки будуть голосувати з застереженем, що дана їм буде нагода обговорити програмову бесіду президента, господарські і зелізничі справи.

Пос. Романчук, відповідаючи на виводи пос. Абрагамовича твердить, що пануюче в Галичині сторонництво повинно піти за голосом тої більшої частини руского і польского населеня, яке домагало ся справедливої, виборчої реформи. Підносить численні сторонничі, судові розправи, критикує поведене адміністраційних властей і каже, що колиб Поляки посідали сякий такий змисл справедливости, то тоді не прийшло би в краю до переступів і несупокоїв.

На сїм перервано дискусію і наглість внесеня ухвалено $\frac{2}{3}$ голосів та без першого читаня відіслано до бюджетової комісії, по чім приступлено до подрібної дискусії над промисловою новелею. По кінцевих запитах пос. Шенерера в спаві виданих розпоряджень на підставі §. 14: і пос. Телінгера в справі рівночасних засідань посольскої палати і делегаційних комісій, перервано засіданє до нині о год. 11. в полудне.

НОВИНИ.

— Калєндар. В неділю: руско-кат. Пр. Євхар.; римо-кат. Адольфа. — В понеділок: руско-кат. Маркіана; римо-кат. Пр. Тр. Марка. — Вівторник: руско-кат. Іларіона; римо-кат. Герваз. і Прот.

— З дирекції академічної гімназії у Львові просять нас о повідомленє інтересованих, що курсові іспити приватистів відбудуть ся 30. н. ст. червня о год. 8. рано. Хто заміряє піддати ся сему іспитови, має зголосити ся найдальше 29. червня в дирекції гімназійній.

Вступні іспити до I. класи припадають сего року на 14. н. ст. липня. Зголошеня приймають ся від 7. до 13. липня. Вимагає ся безусловно метрики на доказ, що

ученик скінчив або кінчить в сім році 10 літ, посвідчена щепленою віспи і сьвідоцтва у-кінченої класи IV, наколои ученик ходив до публичної школи людової.

— **В справі подорожи до Св. Землі**, оповіщує організаційний комітет, що виключно лише для сьвящеників і богословів зроблено ще 60 місць в III. класі на кораблі, відокремлених в т. зв. Separatraum. Їзда в тім відділі коштує 300 К. Крім того є ще в III. кл. 100 вільних місць для селян. Заразом просить комітет тих всіх, що взяли декларації, щоби їх сейчас прислали. Адресувати належить до о. Льва Сембратовича (Львів, ул. Петра Скарги).

— **Поклик**. Виділ педагогічного Товариства в Станиславові повідомляє отсим всіх Ви. сьвящеників, учителів та тямущих патріотів, що з днем 15. липня заводять ся в Станиславові підготовляючий курс до вступного іспиту для тих учеників, що малиб вступити до I кл. рускої гімназії чи школи реальної. Той курс тревати ме від 15. липня до 30. серпня. Кандидати знайдуть приміщенє в бурсі, але за харч і дещо за науку будуть мусіли заплатити. Скільки оплата вносити ме, зависіти се буде від скількості кандидатів, однакож не переїде 20 К місячно. Як зголосить ся більша скількість кандидатів, то біднійших буде можна приймати по зниженій ціні, а може декого і даром. Зголошуватись просить ся найдалше по день 1. липня подвійного кореспонденткою (друга служити ме на відповідь) на адресу: Прокіп Рибчук, професор гімназії, ул. Коперника ч. 17., при чім зазначуєсь, що зголошувати годить ся тільки талановитих та пильних учеників, котрі вже бодай подекуди підготовлені. Той курс заведе ся тільки тоді, як зголосить ся бодай 20 кандидатів. — (Всі рускі часописи, що прихильні сій справі, просить ся сей поклик кілька разів повторити).

— **В рускій гімназії у Львові** відбуває ся від понеділка сего тижня устний іспит зрілости під проводом проф. унів. д-ра Студинського. З абітуріянтів, що по вчерашній день сїдали до іспиту, один дістав поправку, всі прочі здали.

— **Фанти на фестив в Пустомитах** приймає львівський «Сокіл» зі щирою подякою до 23. с. м. — *Забавовий комітет.*

— **Курс громадских писарів** XI по черзі стане отвореній при виділі краєвим дня 1. серпня с. р. Ті, що старають ся о принятє, мають до кінця червня с. р. внести поданє на руки дотичного повітового виділу, де також о условинах принятя можуть поінформувати ся.

— **Пожари**. В Голотках, збаражского повіта, згоріло оводі 6 селянських господарств, вартости поверх 7.000 К. — В Ласах, ярославского повіта, знищив огонь також 6 загород.

— **Про повінь** пишуть з Дубовець над Дністром: Від кількох вже днів зачало було якесь нічим не вясненє прочутє наповняти душу кожного з жителів нашого села, ба, й вся природа якось ледви животїла, зьвірята й птиці чолось неплюжили ся, начеб хотїли сказати, що в недовгїм часі настане щось надзвичайного. Та й настало! Прийшла з 6. на 7. с. м. страшна катастрофа, повінь, що несподівано і страшно залила ціле наше село, знищила все, що лиш де було. Пропала вся надія бідного хлібороба, зникла як камінь кинений у воду. Всі уповали на то, що нива зародить і буде якось инакше, а тепер звідки чогось взяти, коли всюди, де глянеш оком, вода або пісок. Навіть раз до рота нема що вложити, бо більша часть позабирала вже давно задатки по дворах, щоб хліба купити, бо старого вже давно забракло. Як сумний і жалісний вид представляють тоті бідні люди разом з своїми дїтьми, що сидять по подах своїх хат, в котрих вже й піч давно упала й стїни валять ся, а бідні дїти все несміло кажуть: Татуню або мамуню, я голодний або голодна, а татунєви або мамунєви сльози стають в очах, коли зацїтькують дїти. Бривдуть до хат, шукають, чи де чого не знайдуть, та ба, коли все поплило з водою крізь вікна або таки й стїною. Куди кинуть оком на городи й поля, невидко нічого, як лиш воду, по кот-

рій мкне ся чайка. Із сказаного зрозуміють читателі наше гірке й прикре положенє, та й Всє. Правителство, до котрого звертаємось з просьбою, зрозуміє наше горе та удїлити запомог і увільнить нас від податків.

— **Жидівська напасть**. Вчєра о год. 10. перед полуднем виходив з суду при ул. Ягайлоньскій п. Ілля Пак, урядник «Дністра», в товаристві неопітки Марії Євгенії Штадлер, якої є судовим опікуном. В брамі будинку напали на Штадлерівну єї брата Жиди і хотїли єї пірвати. В обороні дівчини станули п. Пак і один з судових возьних, за що їх Жиди побили палицями. Докола них зібрали ся товпи Жидів і християн а обі сторони починаючи від слів могли легко кинути ся на себе, якби не інтервенція поліції. Обох напасників арештовано, а побитих до крови оборонців Штадлерівної осмотрив лікар.

— **З Народної Гостинниці**. Отсим подаємо до відомє интересованих, що в нашім товаристві будуть ось такі посади до обнятя: 1) Посада портiera; вимагає ся знаня краєвих мов і німецкої в мові та письмі, а надто зложена кавції. 2) Посада господині готелю; вимагає ся знаня краєвих мов в мові і письмі і зложеня кавції. Письменні зголошеня зі сьвідоцтвами дотеперішного занятя, з поданєм віку, короткого опису житя і висоти кавції належить вносити на руки предсідателя ради надзираючої п. Василя Нагірного у Львові, Ринок 36, котрий подаєть також близші поясненя дотично службових обовязків. — *Дирекция.*

— **Др. Люеґер в Букарешті**. На отворенє ювілейної вистави ирибув вчєра до Букарешту др. Люеґер, посадник м. Відня, і кількох радних. Ромуньска праса привитала гостей не звичайно сердечними статями, називаючи Люеґера найбільшим приятелем Ромунії і Ромунів. В префектурі Букарешту відбув ся вчєра обід в честь гостей.

— **Погром Жидів в Білімстоці**. В місті гроднєньської губернії, Білімстоці, в четвер на лат. Боже Тїло кинув хтось з балкона бомбу на процесию. Бомба убїла одного зі сьвящеників і ранила много людей. Рівночасно з вікон того дому полетїли револьверові стріли на процесию. Процесійний похід вмиль розсипав ся. Люди почали утікати на всі сторони, а коли опинили ся на безпечнім місци дізнали ся, що то Жиди мали кинути бомбу і стрїляти. Розлючена товпа напала на жидівські доми, нищила все, що попало під руки, в домах і торговлях, Жидів убивано колами не щаджево ні дїтий, ні старців, а вкінци підпалено жидівску дільницю. Другого дня в пятницю розрухи повторили ся. Що остало з жидівських домів і торговель, знищено до тла. Жиди поутїкали в ліси, бо товпа не дала їм виїхати залізницею. З вагонів поїзду витягано Жидів і бито на смерть. Військова залага в Білімстоці була за мала, аби здержати погром, тому зателеграфовано до сусідних міст по підмогу. В обох днях погрому убито 20 Жидів, а около 30 ранено. Половина міста лежить в руїнах.

— **Пригоди помершого**. В Месон-Лятіфік, селі недалеко Парижа, стала ся цікава пригода. Повернув до дому померший. Істория сего така: Перед літами осів мешканець Месон Лятіфік, Фльоадєн на Мартинїці, яко огородинк. Підчас вибуху вулькану Мон Пеле в часі страшної пашки мав ще на стїлках при-томности, що зібрав всі свої гроші і накивав пятами разом із своїми сусїдами. З того часу пропав за ним слід. А що не давав про себе знати, то признає єго правно помершим а єго майно перейшло в наслідок того на єго брата і сестру. Тимчасом Фльоадєк зовсім не мав наміру умирати. Противно, розвинув горячкову, зарібкову діяльність. З Мартинки хотїв він переїхати кораблем до Мальбурну. Підчас переїзду захорував, але скоро поздоровів в Австарлії. Звідси переїхав до Манїлі, а відтак до Япанії. Підчас російско-япанської війни дав себе звербувати російским агентом на перевізника поживних средств до Порт-Артура. Тут єму незвичайно шастило ся. Кілька разів удало ся єму доста-

вити поживу до Порт-Артура за що заробив собі багато грошей. Підчас одної такої їзди занєсло єго до Кореї. Тут він переждав до укінченя війни. Відтак повернув з зароблєними грїшми до Франції. Крєвняки єго не мало здивували ся, коли побачили помершого «дядька». Та ще більше було їх здивованє, коли «дядько» став допитувати ся про свій маєток. Зовсім природно, вони маєтку не мали охоти позбути ся, тим більше, що в актах «виразно» стоїть, що «дядько» помер. Та Фльоадєк на втіху крєвняків зрік ся свого маєтку на річ крєвних. Одиноким єго бажанєм тепер є «повернути до житя» і в урядових актах.

— **Знижені білєти їзди**. В сім сезоні літнім запроваджує ся на час від 17. червня до 10. вересня 1906 білєти поворотні по знижених цінах зі Львова до Пустомит, Щирця і наповорот, як також зі Львова до Ставчан і Любіня великого і назад, важні тільки на недїлі і рим. кат. сьвята і то виключно тільки для поїздів понизше наведених по отсих цінах: зі Львова до Пустомит із поворотом III. кл. 0-90 К, II. кл. 1-40 К; до Щирця і назад III. кл. 1-30 К, II. кл. 2-10 К; до Ставчан і назад III. кл. 0-90 К, II. кл. 1-40 К; до Любіня вел. і назад III. кл. 1-30 К, II. кл. 2-10 К.

В напрямі до Щирця важні є ті білєти поворотні в недїлі і рим. кат. сьвята і в день набути для поїздів: ч. 1721 (відїзд зі Львова о год. 10-45 рано, приїзд до Пустомит 11-21 рано, до Щирця 11-45 рано) і ч. 1713 (відїзд зі Львова 2-30 по пол., приїзд до Пустомит 3-00 по пол. а до Щирця 3-12 по полудни. В противнім напрямі важні є для поїздів особових: ч. 1722 (відїзд зі Щирця 8-41 вечером, з Пустомит 8-54, приїзд до Львова 9-40) і ч. 1718 (відїзд зі Щирця 10.05 вечером, з Пустомит 10-14, приїзд до Львова 10-50).

В напрямі до Любіня вел. під тими самими услєвами для поїздів особових: ч. 2111 (відїзд зі Львова 8-55 рано, приїзд до Ставчан, 9-20, до Любіня вел. 9-37 рано) і ч. 2117. (відїзд зі Львова 2-01 по пол., приїзд до Ставчан 2-27 по пол., до Любіня вел. 2-47 по пол.). В напрямі противнім для поїздів особових: ч. 2116. (відїзд з Любіня вел. 8-37 веч., приїзд до Ставчан 8-53 веч., до Львова 9-20 веч. ч. 2116 (відїзд з Любіня вел. 11-00 в ночи, приїзд до Ставчан 11-16 в ночи, до Львова 11-50 в ночи.

Билєтї повототних по знижених цінах I. класи не видає ся. Дїти від 4 до 10 літ платять при тих поїздах або цілі билєти поворотні дотичної класи, або половину нормальної ціни билєту в однім і другім напрямі. Билєти поворотні є непереносимі, а на будні дни тижня є взагалі неважні. Сї билєти можна дістати через цілий день в касах особових на головнім двірци, або в бюрі міским ц. к. залізниць державних (пасаж Гавсманє) у Львові.

Телеграми

з дня 16. червня 1906.

Штокгольм. Шведські двєвники горячо обговорюють причалєне російської фльоти до островів Алянд. Вівторок прибули до острова Тресте панцирник «Азия» і кілька перевозових кораблів. На сушу висїло 300 жовнірів. Вечером того дня прибув там вел. кн. Алєксєй Миколаєвич з Гельсінґфорє на панцирнику «Алмаз» з 4 торпєдівцями. Крім тих кораблів стоїть коло острова російський панцирник «Фін» і 4 торпєдівці.

Відєнь. Російські ренти поспадали вчєра на всіх європейских біржах.

Одєса В сих днях має ту вибухнути загальний страйк робітників.

Петербург. Зелізничий союз звиває всіх своїх членів до борби з реакцією при помочи страйку. Власти загрозили страйкарям найстрогїшими карами.

Матеріали до національно-політичного і культурного життя Русинів.

З переписки пок. Володимира Барвіньського з д-ром Червіньським.

(Дальше.)

Аж перед двома роками повело ся мені дістати первопис письма мого брата на двох листах 4^о від д-ра Червіньського до відпису, котрий тоді проживав у Hütteldorf під Віднем. Отже з вірного відпису зробленого рукою моєї жени подаю сей лист брата в цілости. Др. Червіньський подав з него лише місця обняті тут в печати скобками [] і для того читачі зможуть оцінити, о скільки важні поробив др. Червіньський пропуски, а також виробити собі суд, чи лист сей є чим таким уближаючим достоїнству руского народолюбця, як би се можна припускати з вислову «Галічаніна», або чи се є «забіганем у табір історичної Польщі», як за Драгомановим повторяє др. Франко.

Щоби ще докладніше оцінити сей лист і тогочасні відносини, серед яких він був писаний, подаю тут вступну замітку редакції Gazety Narodow-oj (написану імовірно самим д-ром Червіньським), а відтак сам лист.

Ол. Барвіньський.

Змарły przedwcześnie patriota ruski i niepospolitego uzdolnienia publicysta, śp. Włodzimierz Barwiński, pierwszy redaktor głównego organu ruskich narodowców: Dіła, był najgorętszym bojownikiem o narodową odrębność szczepu ruskiego, o sawodzielný jego rozwój cywilizacyjny — niezależny od Polaków i Moskali. Lecz w głębi duszy uznawał konieczność nieodzowną zgody pomiędzy Polakami i Rusinami, dla dobra obu narodów. Nie wyobrażał sobie jednak pojednania w sposób, ażeby Rusini dla miłej zgody, mieli wyrzec się swych aspiracji narodowych, i stali się Polakami, lecz każdy głos polski uznający prawo Rusinów do samodzielnego pielęgnowania swojego języka, literatury i poczucia narodowego w masach ludności ruskiej — każdy głos wzywający Rusinów do zgody z Polakami w imię zasady! „Równi z równymi!” wprawiał go w entuzjazm. Dowodem tego były liczne jego odezwania się wobec ruskich i polskich przyjaciół — a w tych dniach otrzymaliśmy od pewnego obywatela polskiego z zachodniej części kraju, który przed kilku laty odezwał się ze zdaniem, iż leży w interesie narodowym Polaków nie deklamacjami o braterstwie, bez czynów, lecz szczerem uznaniem praw narodowych Rusi zakończyć spór polsko-ruski, ażeby następnie zwalczać łącznie siłami germanizację i moskiewską propagandę, wyjątki z listów pisanych do niego w tej materji przez śp. Włodzimierza Barwińskiego. W teraźniejszej dobie, gdy moskafile z całą forsą uderzają na narodowców ruskich, zasileni pieniędzmi i dyplomatyczną protekcją Moskali, gdy za niepowodzenia swoje w Galicji grożą represaliami czynownictwa moskiewskiego nad bractwami naszymi za kordonem, a odbyty w Kijowie zjazd archierejów prawosławnych rzucił hasło do tępienia ruskiej idei narodowej, odzywającej się pomiędzy ludem Ruskim za kordonem pod formą sztundyzmu, poczucie łączności interesów Rusi i Polski powinno w nas odezwać się silniej niż kiedykolwiek. Dlatego też chętnie umieszczamy owe wyjątki z listów Wł. Barwińskiego, w nadziei, iż głos ten pełen rozsądku i szlachetności, nie przemienie teraz bez echa w naszym kraju — tak pomiędzy Polakami, jak niemniej także pomiędzy Rusinami.

Przystępujemy do rzeczy:

Lіst пок. Володимира Барвіньського, основника і редактора «Діла» до д-ра Червіньського, власника «Reform-n» а тідтак «Gazety Narodow-oj».

Wielmożny Panie
Dobrodzieju!

Proszę łaskawie mi wybaczyć, że obarczony w obecnej chwili nadmiarem pracy а do tego jeszcze przeszkodzony chwilową chorobą, tak późno pospieszam z podziękowaniem za łaskawe pismo Wiel. Pana і cenną broszurę, jak też z odpowiedzią na tak ważne zagadnienie. [Polacy і Rusini mimo tak bliskiego sąsiedzowania ze sobą, znają się niestety wzajemnie zbyt mało, mniej nawet, jak by tego po tak bliskim sąsiedztwie spodziewać się można, а że stąd już samo przez się znaczne nieporozumienia wynikają, to poczytuję to za wielką zastugę Wiel. Pana, iż zrobiłeś początek ku wzajemnemu zbliżeniu się. Niechęć wcale pochlebiać, ale z głębokim prze-

konaniem wypowiadam to zdanie moje, że znaczenie і doniosłość takiego zbliżenia się, jeżeli takowe niebyłoby tylko chwilowem, w obecnej chwili w całości nieda się nawet ocenić. Niemniej też zbawienną jest rzeczą, że Wiel. Pan z taką otwartością і szczerością podniosłeś sprawę ogólnej Polityki Polaków, jak też w szczególności polityki względem Rusi. Według mego skromnego zdania, jest ta sprawa nadzwyczaj ważną w obecnej chwili, raz ze względu на ukończony proces rusofіłów,] (Olgi Hrabar) [а powtóre ze względu на przyszłość naszą і waszą] і на nadchodzące wybory sejmowe, które tej przyszłości trwałą podstawę położyć powinny.

Z tego też względu, jakoteż odwiedzając się otwartością і szczerością за otwartość і szczerość, czuję się obowiązany otwarcie wypowiedzieć prawdę і niczego nieobwijając w bawelnę. Nieszczerość а przynajmniej nieśmiałość з naszej strony nie mało przyczyniła się do naszych wzajemnych uprzedzeń, [а że з całego serca pragnę przysłużyć się obopólnemu dobru, że porozumienie się Polaków а Rusinów uważam nietylko за rzecz nader pożądaną, ale otwarcie mówiąc, за jedyny sposób uratowania tak Rusi jak і Polski, to też uważam moim obowiązkiem przedstawić prawdziwy stan, chociażby on miał на chwilę zasmucić Wielmożnego Pana].

Odpowiedź на „Politykę Nerwów”, której początek zamieszczam w „Dіle”, zapewne wcale nie zadowoli Wiel. Pana, і zadowolić nie może, tak jak nas niezadowolił ustęp о „unii z Rusią”. Tem jednakowoż wcale nie można się smucić, jest to raczej rzeczą zupełnie naturalną. Sprawa ruska, jako sprawa samoistnego narodu, jest zbyt skomplikowana, і różnorodną, by się dała ująć w jedną formułę, lub jednym słowem załatwić. Jako sprawa narodowa ma ona swą wieczną racją bytu, о ile rozumie się, і jak długo narodowość в ogólności może mieć racją bytu. — Tak pojęta sprawa ruska і taką widzę ją в rzeczywistości, nie да się wyczerpać jednym traktatem, jedną ugodą lub unią. To też jako taka nie może być sprawą ruską przedmiotem obopólnych traktatów, бо to znaczyłoby tyle, co traktować о to, jak długo mają żyć Rusini, gdy tymczasem Rusini chcą zawsze żyć. Zresztą nie leży to в mocy Polaków tę kwestyя w sposób zaprzeczający rozstrzygnąć. [Nawet в samej Galicji Rusini, jakkolwiek upadają і długo jeszcze upadać będą przy wyborach, są już на tyle rozwinięci і silni, że się znegować nie dadzą. Trzeba chyba być krótkowidzącym і głuchym на интереса samego społeczeństwa, аżeby в złudnych postęпах polonizacji, а bardziej jeszcze в represaljach в rodzaju OO. Jezuitów і Zmartwychwstańców widzieć coś pocieszającego lub korzystnego dla naszego kraju і dla Polaków. Z niewymownym bolem widzę, że rządząca obecnie partya Polaków oddaje się istotnie temu złudzeniu czy zaślepieniu і sądzi тем przysłużyć się sprawie Polski (в Gaz. Nar. — polskiej). Niewidzą, że тем spychają оbydwa narody в straszną otchłań, — nie pamiętają, że historia Polski і Rusi даła już на taką politykę nader smutną а wielce pouczającą odpowiedź: в rozbiорze Polski, в strasznej rzezi humańskiej. Czyliż chcą nowego wydania odbytej tragedji, czyli pragną, аżeby Polska і Ruś nawet moralnie rozczłonkowana została і już nigdy nie wróciła до życia, godnego dwóch wielkich narodów?] Nie zapominajmy, że żyjemy в czasach, kiedy rewolucyjno-socjalistyczne prądy bardziej, niżeli kiedykolwiek przed тем się wzmagają, kiedy kwestya socyalna staje на porządku dziennym. Cóż się teraz dzieje. W zupełności zapominamy на stronę ekonomiczną naszych narodów і kraju naszego, jak gdyby u нас nie było potrzeba żadnej reformy, żadnej poprawy stanu ekonomiczno-narodowego. My nawet на domiar jeszcze zwiększamy ad infinitum ciężary в gminie, powiecie і kraju, а wszelkie usiłowania tak zwanej oświaty ludowej są zupełnie dalekie od rzeczywistej oświaty, któraby wydobywała lud з nędzy і wyzyskiwania з jednej strony, а otwierała mu nowe źródła zarobkowania з drugiej strony. Natomiast wszystko zwraca się до „borby” nienawiści dwóch bratnich narodów, do walki о wzajemne wyniszczenie, а nad tą walką rozwielmożnia się chwast religijnej krucyaty. Czyż nie było tego wszystkiego в dawnej Polsce przed jej rozbiорem? Jakaż siła powstrzyma zubożалы, obnażony, а в najświętszych uczuciach ciężko urażony lud, by в czasach rozkwitu socyalistycznych prądów nie poddał się ogólnemu prądowi społecznego rozbestwienia і в krwawym odmęcie okropnych zaburzeń społecznych nie szukał ulżenia swoim cierpieniom? Czyliż nie pora Polakom і Rusinom wcześniej, а przynajmniej niezapó-

no opamiętać się przed tą przepaścią, do której в zapamiętałości naszej zdążamy? Wszakże Jezuici і Zmartwychwstańcy nie uratują нас od tej strasznej katastrofy.

(Конець буде.)

Вже вийшла III часть (а 4. книжка) рязпчатого товариства «Просвѣта» у Львові п. з. „Руска письменність“ III твори М. Шашкевича, Я. Головацького, Н. Устияновича та А. Могильницького. У Львові 1906. З друкарні Наук. Товар. ім. Шевченка. Книжка має 624 сторони XII ки і коштує на добрім папері, в звичайній оправі 1 К., в красній оправі 1 К. 50 сот. З поштовою пересилкою о 35 с. більше. Дістати можна в канцелярії тов-а „Просвѣта“, Ринок ч. 10. і в книгарні Наук. Тов-а ім. Шевченка, Театральна улица, ч. 1.

Тамже можна іще дістати:

Руска письменність: I ч. (1. книжка) Твори І. Котляревського, П. Артемовського-Гулака, Евгенія Гребінки. II ч. (2. і 3. книжка) Твори Гр. Кейки Осювяненка. — Всі 11 повістей, між ними 2 в Галичині ще неznані, 4 драматичні твори, 4 листи до любезних земляків і лист до Шевченка. Кожду книжку продає ся окремо в звичайній оправі по 1 К., в красній 1 1/2 К., з поштовою пересилкою о 35 с. більше. Се видавництво відзначає ся: дешевостю і елеганцією, популярністю і критичністю. Подібного видавництва не має не то руска, але навіть і польська література. IV. часть (5. книжка), обіймає юча твори Метлинського і Костомарова, вже друкують ся.

За певну і добру льокацію
поручаємо:

4 1/2% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміювані
4% листи Товариства кредитового
закмского
4% і 4 1/2% листи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облигації проінанційні і всілякі
ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по
найточнішим курсі деннім.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. анк.
БАНКУ
Гіпотечного.

До веденя підприємства краєвеного в більших розмірах пошукуємо **УПРАВИТЕЛЬКИ** досвідної в витворній краєвеччині. — Зголошуватись зараз письменно до п. Крушинської в Станіславові ул. Казимирівська ч. 54.
(5—5)

Абітуріент відзначаючий ученик рускої гімназії глядає лекції на село від 1. липня. Приготовляє до приватних іспитів або іспиту зрілости. Зголошення на адресу: Михайло Бодвар, Львів, ул. Замарстинівська 25 А.

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
від 1. до 15. червня 1906.

Нова сензацийна програма.
Щоденно о 8. год. вечер представлено В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниця **High-Life** представлено. Білети вчасніше можна набути в конторі Пальона при ул. Кароля Людвика ч. 9.
